

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою університету
»26« листопада 2013 року, протокол № 13

Концепція виховної роботи у Івано-Франківському національному медичному університеті

Ця **концепція** визначає фундаментальні принципи організації виховної роботи, її основні завдання, форми і методи. Концепція є підґрунтям для створення і практичної реалізації виховних заходів, забезпечення виховної складової в усіх видах діяльності університету.

Головною метою виховної роботи в університеті є підготовка нової генерації, національної медичної інтелігенції, оновлення інтелектуального генофонду нації, примноження професійного та культурного потенціалу особистості, який забезпечить високу ефективність діяльності майбутніх спеціалістів. Набуття молодим поколінням соціального досвіду, успадкування духовних надбань українського народу, досягнення високої культури міжнаціональних взаємин, формування у молоді незалежно від національної приналежності рис громадянина незалежної держави, чуття самодостатності, як члена цивілізованого світу.

Нормативна база

- Конституція України;
- *Загальна декларація прав людини;*
- Національна доктрина розвитку освіти в XXI столітті;
- Закон України “Про освіту”;
- Закон України «Про вищу освіту»;
- Державна цільова соціальна програма “Молодь України” на 2009—2015 роки;
- Велика Хартія університетів (Magna Charta Universitatum) Болонья, 1988 р.;
- Наказ МОЗ України за № 687 від 27.11.2008 року «Про покращення виховної роботи у вищих медичних та фармацевтичних навчальних закладах I-IV рівнів акредитації, закладах післядипломної освіти, науково-дослідних установах і закладах охорони здоров'я»;
- Статут Івано-Франківського національного медичного університету.

Основні принципи виховної роботи

- професійна спрямованість, лікарська етика та медична деонтологія;
- тісний зв'язок виховання з життям (як суспільства, так і особистості);
- суспільна спрямованість;
- культуровідповідність (органічний зв'язок з історією народу, його мовою, культурними традиціями);
- комплексна дія (єдність виховних впливів освітнього закладу, колективу, суспільних організацій, сім'ї);
- природовідповідність (врахування індивідуальних і статевовікових особливостей, багатогранної природи виховання);
- виховання особистості в колективі і через колектив;
- особистісно орієнтований підхід у вихованні;

- гуманістична спрямованість виховання (повага особистості, її прав, реальні вимоги до неї);
- необхідність спиратися у вихованні на позитивні риси особистості;
- стимулювання активності особистості, її участь у суспільно корисній та суб'єктивно важливій діяльності;
- поєднання керівництва виховним процесом з розвитком ініціативи та самостійності вихованців;
- цілісний підхід;
- послідовність та наступність у вихованні;
- єдність виховання та самовиховання.

Основним завданням виховної роботи є

забезпечення

- умов для самореалізації особистості;
- повноцінного розвитку студентства, спрямованого на зміцнення його духовного, психічного та фізичного здоров'я;
- високої художньо-естетичної культури, розвиток естетичних потреб і почуттів, які ґрунтуються на національній естетиці та на найвищих надбаннях цивілізації;

формування

- національної свідомості і людської гідності, любові до Батьківщини, свого народу, родини;
- соціальної активності та відповідальності особистості через включення вихованців у процес державотворення, реформування суспільних стосунків, мовної культури, оволодіння і вживання професійної (медичної) лексики українською мовою;
- почуття господаря країни, відповідальності за її долю, ініціативності, адаптування до життя в умовах ринкових відносин;
- ставлення до іншої людини як найвищої цінності, особистісної потреби у примноженні медико - та санітарно-гігієнічної національної спадщини, ставлення до здорового способу життя як високої особистісної та суспільної культури, головної умови суспільного буття;
- стимулювання пізнавального інтересу, творчої активності, культури мислення;
- розвитку таких моральних почуттів як милосердя, доброта, тактовність, порядність тощо;

утвердження

- принципів загальнолюдської моралі: правди, справедливості, милосердя, патріотизму, доброти та інших добродійностей;

культивування

- кращих рис, української ментальності – працелюбності, індивідуальної свободи, глибокого зв'язку з природою, толерантності, поваги до жінки, любові до рідної землі.

Основні форми виховної роботи

- словесні:
  - інформація,
  - роз'яснення,
  - зустрічі з відомими людьми,
  - збори,
  - бесіди,
  - вечори,
  - диспути,
  - конференції,
  - використання аудіовізуальних засобів масової інформації, Інтернету, студентського телебачення;
- практичні:
  - екскурсії,
  - турпоходи,
  - культпоходи,
  - фестивалі,
  - конкурси,
  - олімпіади,
  - спартакіади,
  - фізичне виховання;
- наочні:
  - творчі виставки,
  - книжкові стенди,
  - Інтернет ресурси,
  - друковані засоби масової інформації,
  - студентське телебачення;
  - газета університету «Ескулап-ІФ»;
- активні:
  - участь у державних молодіжних програмах, громадсько-патріотичних і мистецько-культурологічних проектах,
  - включення студентів через органи самоврядування у процес управління в стінах Університету з метою набуття практичних навичок майбутніх учасників розбудови Української держави,
  - святкування загальнодержавних та університетських свят, проведення різноманітних тематичних вечорів, благодійних акцій.

Окремий ряд форм виховної роботи призначений для самих вихователів: викладачів, співробітників, кураторів академічних груп:

- обмін досвідом педагогічної та лекторської майстерності та професійною інформацією;
- співпраця з державними структурами, закладами, об'єднаннями, організаціями, які втілюють державну політику з питань виховання молоді;
- створення власних дієвих проектів виховної роботи;
- впровадження нових сучасних форм і методів виховної роботи.

Діапазон форм виховної діяльності – показник професійного рівня та майстерності її організаторів. Це предмет постійного удосконалення, поглиблення, урізноманітнення, підвищення ефективності викладачів і співробітників університету. Їх прагнення досягнути, щоб кожна із використаних форм виховання вирізнялася оригінальністю, була творчо і науково обгрунтованою, майстерно сконструйованою.

Основні напрями виховної роботи

Реалізація основних принципів і цілей виховання в Університеті здійснюється в ряді пріоритетних напрямів.

Національно-патріотичне виховання

Формування соціально-гуманітарного мислення, патріотичних почуттів, вироблення ідеалу служіння народові, готовності до трудових та ратних високих вчинків в ім'я процвітання української держави. Вироблення глибокого розуміння громадянського обов'язку, спонукання до фізичного вдосконалення, а також вивчення героїчних сторінок історії українського народу.

Правове виховання

Формування правової культури – прищеплення поваги до прав і свобод людини і громадянина, Конституції, державних символів (Герба, Прапора, Гімну); знання і дотримання у поведінці Законів України; активна протидія особам та установам, що порушують закони, завдають збитків державі, зазіхають на територіальну цілісність і незалежність України.

Моральне виховання

Прищеплення й розвиток моральних почуттів, переконань і потреби поводити себе згідно з моральними нормами, що діють у суспільстві. Опанування духовною культурою людства, нації, найближчого соціального оточення. Наслідування кращих моральних зразків своєї родини, українського народу, загальнолюдських моральних цінностей

Естетичне виховання

Розвиток естетичних поглядів, смаків, які ґрунтуються на народній естетиці та на кращих надбаннях світової цивілізації.

Трудове виховання

Формування творчої, працелюбної особистості, умілого господаря, що володіє відповідними навичками та вміннями, професійною майстерністю, на основі сучасних знань про ринкову економіку може самостійно віднайти застосування власним здібностям у системі виробництва, науки, освіти.

Екологічне виховання

Формування екологічної культури особистості, усвідомлення себе частиною природи, відчуття відповідальності за неї як за національне багатство, основу життя на землі, залучення вихованців до активної екологічної діяльності, нетерпиме ставлення до тих, хто завдає шкоди природі.

Фізичне виховання

Утвердження здорового способу життя як невід'ємного елемента загальної культури особистості. Повноцінний фізичний розвиток особистості, формування її фізичних здібностей, зміцнення здоров'я, поєднання гармонії тіла і духу, людини і природи – основа фізичного виховання.

Конкретні цілі

Форми, методи та заходи щодо їхнього досягнення

Національно-патріотичне виховання

- виховання любові до Батьківщини, свого народу, рідної землі, родини;
  - формування національної свідомості, відповідальності за долю країни, готовності до творчої праці та ратної служби на благо людей та процвітання держави;
  - виховання бережливого ставлення до національного багатства країни, мови, культури, традицій;
  - формування суспільної і політичної культури; етики міжнаціональних стосунків;
  - формування мовної культури, оволодіння і вживання української мови.
- проведення всеукраїнських, місцевих та університетських масових патріотичних акцій, творчих зустрічей, ігор, конкурсів, засідань за круглим столом, семінарів, конференцій, семінарів-тренінгів, виставок, форумів, фестивалів, нарад, бесід; інструктажів; консультацій, чемпіонатів, профільних змагань, олімпіад та відзначення національних, календарно-тематичних, релігійних, світських свят;
  - фольклорні вечори («Станіславські вечорниці», «Андріївські забави» та ін.);
  - ознайомлення з героїчними сторінками історії українського народу та університету, їхніми бойовими та трудовими традиціями;
  - уроки-диспути;
  - політичні дебати;
  - екскурсії до музеїв університету;
  - тематичні екскурсії по визначних місцях України;
  - тематичні екскурсії у музеї міста;
  - організація краєзнавчої та пошуково-дослідницької роботи;
  - проведення зустрічей з видатними діячами українського державотворення;
  - вивчення історичного, культурологічного, побутового, політичного, соціального досвіду українського народу;
  - святкування університетських свят: Днів університету, факультетів, посвяти в першокурсники, випускних вечорів.

Правове виховання

- формування глибокого усвідомлення взаємозв'язку між ідеями свободи, правами людини та її громадянською відповідальністю; виховання поваги до прав і свобод інших людей;
  - формування правової культури виховання поваги до Конституції, законів України,
- проведення всеукраїнських, місцевих та університетських масових правничих акцій, творчих зустрічей, ігор, конкурсів, засідань за круглим столом, семінарів, конференцій, семінарів-тренінгів, виставок, форумів, фестивалів, нарад, бесід; інструктажів;
  - обговорення в навчальних групах матеріалів періодичної преси, ознайомлення з законодавчими актами України, проведення відповідних лекцій, ділових ігор, зустрічей з представниками органів внутрішніх справ, податкової служби та ін.;
  - прищеплення поваги до прав і свобод людини та громадянина.

- державних символів (Герба, Прапора, Гімну); знання та дотримання законів;
- засвоєння основ державного, трудового, цивільного, сімейного та кримінального права; знання й вироблення стійких навичок застосування цих законодавчих положень у поведінці та практичній діяльності;
- попередження протиправної поведінки, активна протидія особам та установам, які порушують закони, завдають збитків державі, зазіхають на територіальну цілісність і незалежність України.

Моральне виховання

- формування основ загальнолюдської і народної моралі: правди, справедливості, милосердя, патріотизму, свободи, рівності, доброти, совісності, порядності, тактовності, співчуття, чесності, гуманності, толерантності та інших чеснот;
- забезпечення духовної єдності поколінь, виховання поваги до батьків, старших, культури та історії рідного народу; педагогів, духовної єдності поколінь; виховання культури поведінки, здатності піклуватися про молодших і немічних; наслідування кращих моральних зразків своєї родини, українського народу, загальнолюдських моральних цінностей;
- виховання духовної культури особистості, почуття власної гідності, честі, працелюбності, самодисципліни; створення умов для вільного формування власної
  - проведення всеукраїнських, місцевих та університетських масових виховних акцій, творчих зустрічей, ігор, конкурсів, засідань за круглим столом, семінарів, конференцій, семінарів-тренінгів, виставок, форумів, фестивалів, нарад, бесід; інструктажів; консультацій, чемпіонатів, профільних змагань, олімпіад та відзначення профільних свят;
  - розвиток у студента об'єктивних характеристик, здатності до самокритичності, до прийняття самостійних рішень, формування громадянської позиції особистості, почуття відповідальності;
  - участь у добродійній діяльності та благодійних заходах.

- світоглядної позиції;
- подвижництво у подоланні страху, насильства, жорстокості;
- співпраця з церквою (на добровільних засадах), виховання у студентів толерантного ставлення до різних релігійних віросповідань. безкорислива благодійна діяльність, добродійна діяльність;
- статеве виховання, розвиток моральної чистоти, поваги до жінки, почуття дружби, кохання, підготовка до подружнього життя, прищеплення навичок виховання дітей у сім'ї.

Естетичне виховання

- оволодіння основами народного мистецтва, музики, архітектури, усної народної творчості, національної пісенної та танцювальної культури, побуту, ремесел;
  - формування системи знань про світову культуру і мистецтво; розвиток естетичних потреб і почуттів;
  - розвиток художніх здібностей і творчої діяльності, формування естетичних смаків і почуттів, уміння розрізняти прекрасне і потворне в мистецтві і житті.
- проведення всеукраїнських, місцевих та університетських масових культурних акцій, творчих зустрічей, ігор, конкурсів, засідань за круглим столом, семінарів, конференцій, семінарів-тренінгів, виставок, форумів, фестивалів, нарад, бесід; інструктажів; консультацій, чемпіонатів, профільних змагань, олімпіад та відзначення свят художньо-естетичного характеру;
  - ознайомлення з народним мистецтвом, пісенним та поетичним фольклором, звичаями та традиціями українського народу та інших народів України;
  - регулярне відвідування та обговорення вистав театрів міста, концертів, концертних залів, виставок, екскурсій, обговорення матеріалів творчих конкурсів, культпоходів;
  - ознайомлення першокурсників з колективами художньої самодіяльності;
  - організація та проведення творчих зустрічей, вечорів відпочинку, дискотек тощо;
  - організація роботи художньо-естетичних гуртків та мистецьких студій, музичних та хореографічних груп, клубів за інтересами, команд КВН;
  - зустрічі з представниками мистецької еліти;
  - календарно-тематичні та обрядові свята.

Трудове виховання

- формування працелюбної особистості, яка свідомо і творчо ставиться до праці; розвиває уміння самостійно та ефективно працювати, робить самоаналіз власної діяльності, займає активну позицію у набутті трудових навичок, усвідомлює необхідність вибору і здобуття професії, готова до творчої праці на благо людей та процвітання держави;
  - на основі сучасних знань про ринкову економіку може самостійно знайти застосування власним здібностям у народному господарстві, науці, освіті;
  - виховання ділових якостей, формування почуття господаря та господарської відповідальності, підприємливості та ініціативи.
- проведення всеукраїнських, місцевих та університетських масових трудових акцій, творчих зустрічей, ігор, конкурсів, засідань за круглим столом, семінарів, конференцій, семінарів-тренінгів, виставок, форумів, фестивалів, нарад, бесід; інструктажів; консультацій, чемпіонатів, профільних змагань, олімпіад;
  - самообслуговування, різноманітна суспільно корисна праця і професійна діяльність, участь у добродійній діяльності, благоустрій територій;
  - побутові справи (прибирання аудиторій, кімнат гуртожитку, чергування і т.п.), виховання господарської ініціативи;
  - ознайомлення майбутніх фахівців з передовим вітчизняним і зарубіжним досвідом;
  - участь у підготовці та проведенні спільних загальноуніверситетських проектів;
  - підтримка руху молодіжних трудових загонів шляхом проведення пропагандистських кампаній;
  - організація студентського самоврядування.

Екологічне виховання

- формування екологічної культури, яка поєднувала б знання провідних ідей, основних наукових понять та фактів, на базі яких здійснюється оптимальна взаємодія людини з навколишнім середовищем;
  - формування основ глобального мислення, готовності до активної екологічної та природоохоронної діяльності, залучення до активної екологічної діяльності, протидії споживацькому ставленню до навколишнього середовища, нетерпиме ставлення до тих, хто завдає шкоди природі;
- проведення всеукраїнських, місцевих та університетських масових природоохоронних акцій, засідань за круглим столом, семінарів, конференцій;
  - організація толок з озеленення територій, прилеглих до навчальних корпусів та гуртожитків, оглядів – конкурсів з облаштування кімнат, кабінетів, рейди з благоустрою території;
  - робота з охорони праці та безпеки життєдіяльності;
  - боротьба з тютюнопалінням, наркоманією, санітарні рейди;
  - оволодіння знаннями з охорони життя та безпеки життєдіяльності.

- виховання вміння оцінювати стан навколишнього середовища, ухвалювати рішення щодо його вдосконалення; вироблення розуміння необхідності гармонії відносин людини з природою.

Фізичне виховання

- формування знань щодо ролі фізичної культури в житті людини; забезпечення повноцінного фізичного розвитку особистості;
  - формування її фізичних здібностей, зміцнення здоров'я, гармонія тіла і духу, людини і природи;
  - фізичне, духовне та психічне загартування; виховання фізично й морально здорової особистості;
  - виховання відповідального ставлення до власного здоров'я, профілактики захворювань, формування навичок і утвердження здорового способу життя протидія та запобігання шкідливим звичкам.
- участь у університетських, місцевих та всеукраїнських масових спортивних акціях, іграх, змаганнях та відзначення свят спортивного характеру, заходи на щорічне вшанування кращих спортсменів університету;
  - залучення студентів до роботи спортивних секцій за інтересами, організація спортивних змагань, показових виступів, туристична діяльність, зустрічі з відомими спортсменами;
  - створення умов для активного відпочинку студентів; залучення студентів до вивчення національних єдиноборств;
  - пропагування культу здорової особи на прикладах життя вітчизняних спортсменів, видатних діячів держави;
  - організація роботи спортивних секцій;
  - всебічне сприяння розвитку туризму;
  - розгортання пропаганди здорового способу життя, зокрема антиалкогольної та антитютюнової.

Механізми реалізації концепції

- фінансові**
- кошти державного бюджету;
  - кошти, залучені факультетами;
  - спонсорські кошти;
  - кошти, зароблені під час студентських акцій, ярмарок, виставок-продажів.
- методичні**
- організація семінарів, тренінгів;
  - регулярні зібрання Ради кураторів;
  - проведення побутових комісій ректорату університету;
  - регулярні зібрання голів студрад гуртожитків;
  - виховання особистим прикладом;
  - виявлення рівня загального інтелектуального розвитку, захоплень та інтересів студентів, їхньої громадянської позиції, ставлення до проблем.
- інформаційні**
- створення та розвиток студентського телебачення;
  - розвиток газети університету «Ескулап-ІФ»;
  - розміщення матеріалів у ЗМІ до знаменних дат університету;
  - оформлення наочності;
  - співпраця із засобами масової інформації;
  - організаційно-виховні години;
  - налагодження зв'язків з іншими закладами вищої освіти м. Івано-Франківська, України, зарубіжними ВНЗ;
  - активна співпраця з державними службами з питань залучення студентів до участі в районних, міських, всеукраїнських молодіжних заходах.
- організаційні**
- проведення соціально-психологічного моніторингу життя студентів;
  - створення у вищому навчальному закладі соціологічних та психологічних служб;
  - вивчення особових справ;
  - анкетування;
  - проведення з виховним активом тематичних дискусій; рольових ігор; тренінгів з виховання лідерських якостей.
- кадрові**
- посадові особи:
    - заступник ректора з виховної роботи;
    - заступники деканів факультетів з виховної роботи;
    - куратори академічних груп;
    - старости курсів та академічних груп;
  - структурні підрозділи:
    - кафедри гуманітарних наук;
    - кафедра фізичного виховання та здоров'я;
    - відділ освітньо-виховної роботи та дозвілля студентів;
    - відділ міжнародних зв'язків;
    - спортивний клуб університету;
    - студентське телебачення;
    - газета «Ескулап-ІФ»;
    - студентське телебачення;
    -

- громадські організації:
  - студентський парламент;
  - студентський профком;
  - Європейська Медична Студентська Асоціація;
  - Студентське Наукове Товариство;
  - Земляцтва іноземних студентів;
  - Стоматологічна спілка студентів;
  - студентські ради гуртожитків.

Очікувані результати виховання

Серед очікуваних результатів виховної роботи в ІФНМУ є прагнення ректорату, Вченої ради університету всіх структур гуманітарної освіти та виховання перетворити університет в школу саморозвитку, самоуправління, самодисципліни, відповідальності, співробітництва й творчості наставників і студентів, формування високої професійної культури майбутнього лікаря.